

Pradžia>Teisės specialistų paieška>Teisinių profesijų rūšys

Teisinių profesijų rūšys

Slovakija

Šiame puslapyje apžvelgiamos teisininkų profesijos Slovakijoje. Prokurorai Teisėjai Advokatai Solisitoriai (patarėjai teisės klausimais) Notarai

Teisinių profesijos. Įžanga

Prokurorai

Organizacinė sistema

Slovakijos Respublikos **prokuratūra** yra nepriklausoma valstybės institucija, kuriai vadovauja **generalinis prokuroras**. Veikdama pagal savo įgaliojimus, prokuratūra gina teisėtus asmenų, juridinių asmenų ir valstybės teises ir interesus.

Slovakijos Respublikos prokuratūrai valstybės biudžete skirtas atskiras biudžeto skyrius.

Prokuratūros ir generalinio prokuroro statusą ir funkcijas reglamentuoja **Slovakijos Respublikos Konstitucija** (149 straipsnis) ir **Prokuratūros įstatymas Nr. 153 /2001**, kuriuo taip pat reglamentuojami generalinio prokuroro ir kitų prokurorų įgaliojimai. Be to, šiuo įstatymu reglamentuojamas prokuratūros veiklos organizavimas ir valdymas. Prokurorų statusas, teisės ir pareigos nustatyti **Prokurorų ir prokurorų stažuotojų įstatyme Nr. 154/2001**.

Hierarchinė struktūra

Prokuratūros, kaip teisės gynimo institucijos, organizacinė struktūra turi būti hierarchinė. Prokuratūra užtikrina vienodą įstatymų ir kitų visuotinai taikomų teisės aktų taikymą, taip pat vienodą baudžiamosios politikos taikymą.

Prokuratūros sistemoje nustatyta prokurorų hierarchija. Visi prokurorai yra pavaldūs generaliniam prokurorui.

Įgaliojimai

Prokuratūros įgaliojimai:

vykdyti asmenų, įtariamų padarius nusikaltimą, baudžiamąjį persekiojimą ir prižiūrėti, kaip laikomasi įstatymų prieš pradėdant baudžiamąjį persekiojimą ir atliekant pirminius procesinius veiksmus;

prižiūrėti, kaip įstatymus atitinka asmenų, kuriems atimta laisvė arba kurių laisvė apribota teismo ar kitos įgaliotos valstybės institucijos sprendimu, sulaikymo vietos ir sąlygos;

vykdyti įgaliojimus teismo procese;

atstovauti valstybei teismo procese įstatymų nustatytais atvejais;

įstatymais nustatyta tvarka prižiūrėti, kaip viešojo administravimo institucijos laikosi įstatymų;

dalyvauti rengiant ir įgyvendinant įstatymų ir kitų visuotinai taikomų teisės aktų pažeidimų prevencijos priemones;

dalyvauti šalinant nusikalstamų veiksmų priežastis ir sąlygas, taip pat įgyvendinant nusikaltimų prevenciją ir užkardymą;

dalyvauti rengiant teisės aktus (dalyvauti teisėkūros procese);

atlikti kitas pareigas, nustatytas specialiu įstatymu ar aktu arba įstatymų nustatyta tvarka priimta tarptautine sutartimi.

Pareigos

Generalinis prokuroras ir atskiri prokurorai atlieka visas pareigas, kurias apima prokuratūros įgaliojimai, ir įgyvendindami savo pareigas bei įsipareigojimus naudojami visomis įstatymų numatytais priemonėmis. Jie privalo:

įgyvendinti (jų žiniomis ir įsitikinimu) Slovakijos Respublikos Konstituciją, konstitucinius įstatymus, įstatymus, įstatymų nustatyta tvarka priimtas tarptautines sutartis ir kitus visuotinai taikomus teisės aktus;

gerbti ir ginti žmogaus orumą, pagrindines žmogaus teises ir laisves ir vengti bet kokios diskriminacijos;

ginti viešąjį interesą;

veikti iniciatyviai, sąžiningai, nešališkai ir nepagrįstai nedelsdami.

Hierarchija

Slovakijos Respublikos prokuratūros **organizacinę sistemą** sudaro šios **institucijos**:

Generalinė prokuratūra yra aukščiausioji institucija, vadovaujanti prokuratūros sistemai. Generalinę prokuratūrą sudaro:

specialioji prokuratūra, įkurta korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo atvejams išaiškinti ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn;

Generalinės prokuratūros **Karo bylų skyrius**;

apygardų prokuratūros (8), kurioms pavaldžios jų veiklos teritorijoje veikiančios apylinkių prokuratūros, ir Centrinė karo prokuratūra (1), kuriai pavaldžios apygardų karo prokuratūros;

apylinkių prokuratūros (55) ir apygardų karo prokuratūros (3).

Krašto apsaugos ministerija atsakinga už Generalinės prokuratūros Karo bylų skyriaus ir visų karo prokuratūrų aprūpinimą būtiniais materialiniais ir finansiniais ištekliais.

Generalinės prokuratūros būstinė įsikūrusi Bratislavoje.

Pavaldžių prokuratūrų būstinės ir **veiklos teritorijos** atitinka atitinkamų teismų būstines ir veiklos teritorijas. Tačiau būstinės ir teritorinė jurisdikcija neatitinka šalies administracinio teritorinio suskirstymo.

Prokurorai atlieka savo pareigas **tamybinių santykių** pagrindu; jie nustatomi skiriant prokurorus į pareigas. Prokurorus **į prokuroro pareigas neribotam laikotarpiui** skiria generalinis prokuroras. Prieš pradėdami eiti pareigas prokurorai turi duoti priesaiką be išlygų.

Kvalifikacija

Prokurorai turi būti **Slovakijos piliečiai** ir atitikti tam tikras **sąlygas**. Asmuo turi:

paskyrimo dieną būti ne jaunesnis kaip 25 metų;

turėti aukštąjį teisinį išsilavinimą;

būti teisiškai veiksnus;

nebūti anksčiau teistas ir būti nepriekaištingos reputacijos, kad tinkamai vykdytų savo funkcijas;

gerai mokėti slovakų kalbą;

turėti nuolatinę gyvenamąją vietą Slovakijos Respublikoje;

nebūti politinės partijos ar politinio judėjimo narys;

būti išlaikęs prokuroro egzaminą;

duoti raštišką sutikimą dėl jo paskyrimo konkrečios prokuratūros prokuroru.

Asmuo, norėdamas tapti **karo prokuratūros** prokuroru, turi atitikti toliau nurodytas sąlygas. Prokuroras turi būti:

atlikęs karo tarnybą kaip profesionalus karys;

paskirtas ar paaukštintas iki karininko arba generolo laipsnio;

paskirtas eiti pareigas karo prokuratūroje pagal atitinkamus teisės aktus.

Prokuroro egzaminui gali registruotis tik prokuratūros **prokuroras stažuotojas**. Kandidatai į laisvas prokurorų stažuotojų darbo vietas atrenkami vykdam atrankos egzaminą.

Teismo ekspertų egzaminai, advokatų egzaminai ir notarų egzaminai pagal įstatymus taip pat pripažįstami prokuroro egzaminais.

Prokuroro pareigos gali būti paaukštintos iki vyriausiojo prokuroro arba kitų aukštesnių pareigų prokuratūroje tik išlaikius **atrankos egzaminą**.

Prokuroras gali būti siunčiamas laikinai eiti pareigas kitoje prokuratūroje tik jo sutikimu. Prokurorai gali būti perkelti į kitą prokuratūrą tik jų sutikimu ar prašymu arba kai jie perkeliama paskyrus drausminę nuobaudą.

Generalinis prokuroras gali **nušalinti** prokurorą, jei jis patrauktas baudžiamojon atsakomybėn dėl tyčinio nusikaltimo arba jei jam iškelta drausmės byla dėl veikos, kuri galėtų būti pagrindas atleisti jį iš prokuroro pareigų.

Prokuroro tarnybiniai santykiai gali būti **nutraukti** tik dėl įstatymuose nustatytų priežasčių.

Funkcijos ir pareigos

Prokuroras įgaliotas prižiūrėti, kaip laikomasi įstatymų prieš pradėdant baudžiamąjį persekiojimą ir atliekant pirminius procesinius veiksmus. Įgyvendindami priežiūros funkcijas, prokurorai turi įgaliojimus:

duoti privalomus nurodymus policijos darbuotojams prieš pradėdant baudžiamąją bylą, atliekant nusikalstamų veikų tyrimą bendra bei supaprastinta tvarka, ir nustatyti bylos nagrinėjimo terminus. Visi nurodymai turi būti įtraukti į atitinkamos bylos medžiagą;

reikalauti pateikti bylas, dokumentus, medžiagą ir policijos atliekamo tyrimo būklės ataskaitas, kai baudžiamasis persekiojimas jau pradėtas, siekiant nustatyti, ar policija nedelsdama pradėjo baudžiamąjį persekiojimą ir veikia tinkamai;

dalyvauti policijos veiksmuose, atlikti individualius tyrimo veiksmus arba atlikti visą tyrimą ar supaprastintą tyrimą, taip pat priimti sprendimą bet kurioje byloje.

Tai darydamas prokuroras privalo vadovautis įstatymu. Prokurorų sprendimai gali būti skundžiami tokia pat tvarka kaip ir policijos sprendimai;

grąžinti bylą policijai ir nurodyti papildyti tyrimą ar supaprastintą tyrimą ir nustatyti tam terminą. Prokuroras praneša kaltinamajam ir nukentėjusiajam apie bylos grąžinimą;

panaikinti neteisėtus ar nepagrįstus policijos sprendimus ir pakeisti juos savo sprendimais. Jei policijos sprendimą prokuroras pakeičia savo sprendimu ne bylos šalies skundo pagrindu, prokuroras gali per 30 dienų nuspręsti nutraukti baudžiamąjį persekiojimą arba perduoti bylą kitai institucijai. Prokuroro sprendimą ir policijos nutarimą galima apskųsti. Prokuroras taip pat gali duoti privalomus nurodymus pradėti tyrimą ir supaprastintą tyrimą.

Tik **prokuroras** turi įgaliojimus:

pareikšti kaltinimus;

sudaryti su kaltinamuoju susitarimą dėl kaltės pripažinimo ir bausmės ir kreiptis į teismą su prašymu patvirtinti tą susitarimą;

sustabdyti baudžiamąjį persekiojimą;

nutraukti arba laikinai nutraukti baudžiamąjį persekiojimą;

patvirtinti susitaikymą ar ikiteisminį susitarimą ir nutraukti baudžiamąjį persekiojimą;

priimti įsakymą konfiskuoti kaltinamojo turtą ir nustatyti, koks turtas nekonnfiskuotinas, arba grąžinti konfiskuotą turtą;

užtikrinti nukentėjusiojo reikalavimą, atmesti arba iš dalies atmesti tokį reikalavimą ar panaikinti tam tikrą reikalavimo dalį;

priimti įsakymą ekshumuoti palaikus;

prašyti sutikimo pradėti asmens baudžiamąjį persekiojimą arba jį suimti tuo atveju, kai reikia Slovakijos Respublikos Nacionalinės Tarybos, Slovakijos Respublikos teismų tarybos, Konstitucinio Teismo arba Europos Parlamento sutikimo;

kreiptis į teismą su prašymu dėl kaltinamojo suėmimo ar suėmimo termino pratęsimo;

pateikti prašymą dėl kaltinamojo grąžinimo iš užsienio;

atlikti pirminį tyrimą dėl ekstradicijos bylos, jei įstatymuose nenumatyta kitaip;

kompetentingos užsienio institucijos prašymu kreiptis į teismą su prašymu laikinai areštuoti asmens turtą, jei užsienyje pradėtas šio asmens baudžiamasis persekiojimas, kai dalis turto yra Slovakijos Respublikos teritorijoje.

Įgyvendindami **priežiūros, kaip laikomasi įstatymų asmenų, kuriems atimta laisvė arba kurių laisvė apribota, sulaikymo vietose, įgaliojimus**, prokurorai turi užtikrinti, kad:

asmenys būtų laikomi policijos areštinėse arba kalinimo, laisvės atėmimo, socialinės globos, nepilnamečių nusikaltėlių socialinės rehabilitacijos,

stacionarinėse gydymo ar specialiose medicinos įstaigose tik teismo ar kitos įgaliotos valstybės institucijos sprendimu;

būtų laikomasi įstatymų ir kitų visuotinai taikomų teisės aktų.

Civilinėse bylose prokuroras turi tokius įgaliojimus:

prašyti iškelti civilinę bylą, siekiant:

skirti nepilnamečiui nusikaltėliui socialinę rehabilitaciją, jei jis yra vyresnis kaip 12 metų, bet jaunesnis nei 14 metų, jeigu nepilnametis padarė nusikalstamą veiką, už kurią pagal Baudžiamąjį kodeksą baudžiama iki gyvos galvos;

nustatyti streiko ar darbuotojų atleidimo neteisėtumą;

nustatyti valstybės turto perdavimo neteisėtumo faktą pagal Lėšų kilmės įrodymo privatizavimo atveju įstatymą, Valstybės turto perdavimo kitiems asmenims sąlygų įstatymą arba Valstybės turto valdymo įstatymą;

tikrinti bet kokio administracinės institucijos priimto sprendimo teisėtumą tais atvejais, kai nepatenkinamas prokuroro pareikštas protestas;

panaikinti neteisėtą savivaldybės sprendimą, jei savivaldybė nepanaikino sprendimo prokuroro nurodymu;

sujungti nagrinėjamas civilines bylas dėl:

teisinio veiksnio;

asmens pripažinimo mirusiu;

nepilnamečių auginimo;

globos;

įrašų prekybos registre;

bankroto ir restruktūrizavimo.

Prižiūrėdamas, kaip viešojo administravimo institucijos laikosi įstatymų ir kitų visuotinai taikomų teisės aktų, prokuroras turi teisę **patikrinti teisėtumą**:

viešojo administravimo institucijų priimtų visuotinai taikomų teisės aktų;
viešojo administravimo institucijų priimtų vidaus administracinių taisyklių, siekiant užtikrinti viešojo administravimo funkcijų vykdymą;
sprendimų įvairiais viešojo administravimo klausimais;
viešojo administravimo institucijų veiksmų priimant vidaus administracines taisykles ir sprendimus viešojo administravimo srityje.

Teisėjai

Organizacinė sistema

Teismo darbuotojai

Vyriausiasis administratorius-padėjėjas PDF (382 Kb) [sk](#)

Teismo sekretorius PDF (295 Kb) [sk](#)

Vyresnysis teismo pareigūnas PDF (460 Kb) [sk](#)

Aukščiausiojo Teismo teisėjo padėjėjas PDF (291 Kb) [sk](#)

Advokatai

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos galima rasti Slovakijos advokatūros [svetainėje](#).

Solisitoriai (patarėjai teisės klausimais)

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos galima rasti Slovakijos teisinės pagalbos centro [svetainėje](#).

Notarai

Slovakijos Respublikos notarai privalo turėti **teisės magistro laipsnį**.

Notaro pareiga – įgyvendinti prevencinį teisingumą ir išduoti patvirtintus oficialius dokumentus.

Notarų veiklą prižiūri Teisingumo ministerija.

Notarai turi būti Slovakijos Respublikos **notarų rūmų** nariai.

Teisinių duomenų bazės

Notarų rūmų svetainėje yra intranetas, kuriuo gali naudotis tik notarai. Prieiga **nemokama**, tačiau galima rasti tik ribotą informaciją.

Duomenų bazėje galima susipažinti su tokia informacija:

- viešaisiais registrais,
- notarų sąrašų (nurodyti kontaktiniai duomenys, kalbų mokėjimas, darbo valandos),
- teisės aktais.

Paskutinis naujinimas: 18/05/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.